

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۱۸۶۱۵

عنوان درس: ابعاد جمعیتی بهداشت باروری

نوع و تعداد واحد: ۲ واحد نظری

دروس پیش نیاز: ندارد

نیمسال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دکترای تخصصی بهداشت باروری

مکان کلاس: ۲۵

زمان کلاس: چهارشنبه ها ساعت ۸ تا ۱۰

زمان حضور در دفتر کار: هر روز با هماهنگی قبلی

مسئول درس: دکتر کهن

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۱۳

Email: kohan@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: آقای دکتر شوازی، دکتر کهن، دکتر صوابی

شرح درس:

در این درس دانشجویان با مفاهیم و اصول سیاست گذاری جمعیتی آشنا شده ، روند تغییرات جمعیتی ایران و جهان را شناخته و نحوه سیاست گذاری جمعیتی و اجرای آن و توسعه کشورها به ویژه ایران را خواهد آموخت.

اهداف کلی درس:

- الف - شناخت مفاهیم و اصول سیاست گذاری و اجرای برنامه های جمعیت و توسعه و تشخیص چگونگی کاربرد اصول در رابطه با راهکارهای عملی برنامه ریزی جمعیتی
- ب- شناخت کامل روند تغییراتی جمعیت ایران و سیاست گذاری جمعیتی کشور
- ج- آشنایی با قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

اهداف رفتاری:

دانشجو پس از پایان درس قادر است:

در پایان دوره ۹۰٪ دانشجویان کلاس قادر باشند:

الف - مقدمه ای بر جمعیت شناسی ، نظریه های اسلامی و جمعیتی

۱- تعاریف: تعریف جمعیت ، تعریف جمعیت شناسی ، سرگذشت طبیعی جمعیت ، سرگذشت فرهنگی ، اقتصادی و اجتماعی جمعیت را بدانند

- ۲- با نظریه های جمعیت شناسی ، مطالعات جمعیت شناسی ، اصول سیاست گذاری جمعیتی، جمعیت شناسی اقتصادی اجتماعی ، توصیفی ، ریاضی آشنا گردد
- ۳- تغییرات جمعیتی ایران و جهان با تاکید بر ساختمان و حرکات جمعیت را توضیح دهد
- ۴- مفاهیم و شاخصه های جمعیتی ، مفاهیم اسنادی ، مفاهیم اولیه جمعیت شناسی ، خصوصیات جمعیت ، برخی از شاخص های جمعیتی ، فرضیه های مختلف و پیش بینی رشد جمعیتی ، مدل های جمعیت ، تاثیر عوامل اجتماعی و بیولوژیک در باروری ،
- ۵- محاسبه برخی از شاخص های جمعیتی برای زنان ایران ، باروری کل هر زن ، مرگ و میر و دیگر شاخص های جمعیتی نظیر ازدواج ، طلاق ، مهاجرت و غیره
- ۶- سیاست های بهبود زندگی ، حقوق و بهداشت باروری در کشورهای در حال توسعه ، سیاست های کیفی جمعیتی در سطح بین المللی را مقایسه نماید
- ۷- سیاست های مجامع بین المللی را درباره تحولات جمعیتی و تنظیم خانواده در جنبه های حقوقی ، بهداشت باروری ، موقعیت زنان و توانمندسازی آنان را بشناسد
- ۸- سیاست های و الگوهای تشویق فرزندآوری کشورهای مختلف را مقایسه نماید
- ب- برنامه ریزی جمعیتی و ترغیب فرزندآوری**
- ۹- تاریخچه تحولات جمعیتی و باروری در سطح کشور ، اهداف جمعیتی در برنامه اول ، دوم و سوم و چهارم توسعه رفاه اجتماعی ، بهداشت مادران و کودکان ، جنبه های اجرایی جمعیت و باروری سالم ، برنامه های آموزشی ، ایجاد هماهنگی بین برنامه های دوره ای مختلف را مقایسه نماید
- ۱۰- راهکارهای برنامه ریزی برای باروری و ترغیب فرزندآوری را بشناسد
- ۱۱- جایگاه فرزندآوری و سیاست های تشویقی فعلی کشور را از دیدگاه سیاسی ، اقتصادی و سلامت باروری / جنسی زنان بحث نماید
- ۱۲- قانون حمایت خانواده و جوانی جمعیت را تحلیل نموده و راهکارهای عملی برای اجرای آن پیشنهاد نمایند

شیوه تدریس:

حضور

ابزار مورد نیاز تدریس:

کامپیوتر - امکان دستیابی به اینترنت

سیاست ها و قوانین دوره:

آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

یک جلسه غیبت غیرموجه	قابل بخشش
دو جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۱ نمره
سه جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۲ نمره
چهار جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.
 بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.
 نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	شرکت و حضور فعال در کلاس	۲
۲	ارایه ۲ ارایه کلاسی	۴
۴	آزمون پایان ترم یا ارایه طرح مصوب بر اساس موضوعات درسی یا شرکت در کنگره با مقاله	۱۴

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

۱. محمودی، اسحاقی و شجاعی. شاخص های جمعیتی و آخرین وضعیت سیاست های جمعیتی. نشر تهران. شورای انقلاب فرهنگی. ۱۳۹۵
۲. در آمدی بر مطالعات جمعیتی ، (دیوید کولاس - پاول میر) ترجمه دکتر حسین محمودیان - انتشارات دانشگاه تهران ، آخرین چاپ
۳. مبانی جمعیت شناسی و کلیات تنظیم خانواده دکتر شریفی راد - دکتر محمد صادق عابد زاده
۴. بهداشت مادر، کودک و باروری. کهن و همکاران، انتشارات کنکاش اصفهان. فصل ششم
۵. شاخص های جمعیتی و آخرین وضعیت سیاست های جمعیتی. محمد جواد محمودیان و همکاران ۱۳۹۵. نشر شورای انقلاب فرهنگی
۶. حاتمی حسین، رضوی سید منصور، افتخار اردبیلی حسن، مجلسی فرشته، سید نوزادی محسن، پریزاده سید محمد جواد. کتاب جامع بهداشت عمومی.. فصول مرتبط
۷. برنامه های جمعیتی و آمار (ثبت احوال) و سازمان های بین المللی نظیر WHO و UNFPA و UNDP
۸. دستورالعمل های وزارت بهداشت و درمان (جمعیت و باروری سالم)
۹. بیانیه های جهانی در خصوص بهداشت باروری و جمعیت ICPD
۱۰. بیانیه توسعه پایدار (۲۰۳۰) در خصوص جمعیت و سلامت باروری
۱۱. پایان نامه های مرتبط با موضوعات الگوی باروری و ترجیحات باروری(دکتر خدیوزاده، خانم طاهره صابری و)

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: ابعاد جمعیتی در بهداشت باروری
 نیمسال تحصیلی دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴
 شماره درس: ۵۱۸۶۱۵
 رشته تحصیلی: دکترای بهداشت باروری

فراگیران: دانشجویان ترم ۱ دکترا

زمان: چهارشنبه های ۸ تا ۱۰ کلاس ۲۵

جلسه	تاریخ	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس	منبع و فصل مورد مطالعه
۱.	۱۴۰۳/۱۱/۲۴	معرفی طرح درس. تعاریف مربوط به جمعیت و جمعیت شناسی ، شاخه ها، اهداف، دلایل اهمیت ، و ارتباط آن با سایر رشته ها	حضور	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر کهن	
۲.	۱۴۰۳/۱۲/۱	مراحل جمعیت، ساختار جمعیت، هرم های جمعیتی-وضعیت جمعیت ایران به تفکیک استان ها و تحلیل وضعیت موجود	حضور	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر کهن دانشجویان	کتاب شاخص های جمعیتی محمودی، شناسنامه جمعیتی استان ها
۳.	۱۴۰۳/۱۲/۸	عوامل موثر بر ساختار سنی و جنسی جمعیت ، شاخص ها ، تراکم و پراکنندگی جمعیت و مسائل مربوط به آن، مهاجرت ،	حضور	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر کهن دانشجویان	کتاب شاخص های جمعیتی محمودی
۴.	۱۴۰۳/۱۲/۱۵	مدل های پیش بینی جمعیتی ایران بر اساس میزان جایگزینی	حضور	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر کهن دانشجویان	کتاب شاخص های جمعیتی محمودی
۵.	۱۴۰۳/۱۲/۲۲	تحلیل ترند شاخص های جمعیتی و باروری در ایران و جهان (شاخص های مرگ و باروری)	حضور/	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر صوابی	آمارهای سازمان بهداشت جهانی
۶.	۱۴۰۴/۱/۲۰	تحلیل متقابل رویکرد های جمعیتی و سلامت باروری در معاهدات بین المللی ICPD. SDG. IPPF برنامه ریزی باروری، به عنوان حقوق باروری	حضور	مطالعه و انجام تکلیف	دکتر صوابی	بیانیه های مرتبط
۷.	۱۴۰۴/۱/۲۷	تحلیل ترند شاخص های جمعیتی و باروری در ایران و جهان (شاخص های مرگ و باروری)	حضور/	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر صوابی	آمارهای سازمان بهداشت جهانی
۸.	۱۴۰۴/۲/۳	تعیین کننده های باروری، روش های غیر مستقیم برآورد باروری	حضور	مطالعه و انجام تکلیف	دکتر کهن	کتاب شاخص های جمعیتی محمودی
۹.	۱۴۰۴/۲/۷	تاریخچه برنامه تنظیم خانواده ایران در برنامه های توسعه کشور ، خدمات و مشاوره- اهمیت و جایگاه آن در سلامت مادر و کودک و جمعیت در ایران و جهان	حضور	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر کهن دانشجویان	کتاب بهداشت مادر و کودک دکتر کهن و همکاران
۱۰.	۱۴۰۴/۲/۲۴	گسترش سالمندی در جهان و ایران، چالش ها و راهکارهای ملی و بین المللی بهبود باروری و سالمندی	حضور	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر کهن دانشجویان	مرور متون مرتبط
۱۱.	۱۴۰۴/۲/۳۱	مقایسه تطبیقی مشوق های دولتی فرزند آوری کشورها نظیر سنگاپور، آلمان با ایران و پیشنهاد سناریوهای مشاوره و ترغیب فرزند آوری برای ایران	حضور	حضور منظم در کلاس و بحث ها	دکتر کهن و بحث گروهی دانشجویان	مرور متون مرتبط
۱۲.	۱۴۰۴/۳/۷	مقایسه تطبیقی مشوق های دولتی فرزند آوری کشورها نظیر سوئد و فرانسه با ایران و پیشنهاد سناریوهای مشاوره و ترغیب فرزند آوری برای	حضور	مطالعه و انجام تکلیف	دکتر کهن و بحث گروهی دانشجویان	مرور متون مرتبط

				ایران		
قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	دکتر کهن دانشجویان	حضور منظم در کلاس و بحث ها	حضور	تحلیل قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت از جایگاه مشوق های مالی	۱۴۰۴/۳/۲۱	۱۳
قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	دکتر کهن دانشجویان	حضور منظم در کلاس و بحث ها	حضور	تحلیل قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت از جایگاه، دستاوردها و پیامدهای آن بر سلامت مادر و کودک و باروری	۱۴۰۴/۳/۲۸	۱۴
مرور متون مرتبط	۴ جلسه یک روزه دکتر شوازی / دکتر کهن	حضور منظم در کلاس و بحث ها	آنلاین	مفاهیم جمعیتی و سیاست های جمعیتی . مقایسه تطبیقی و پیش بینی جمعیت، مدل های جمعیتی کشور ایران با سایر کشورها ، تحلیل جمعیت شناختی درباره قانون حمایت خانواده و جوانی جمعیت و ارایه راهکارهای مناسب	۱۴۰۴/۴/۴ با هماهنگی استاد درس بصورت یک روزه	۱۵